

državo uničiti in kljub temu se polastiti zbranega zaklada.

Atahualpo so Španci umorili čisto na skrivnem. Kljub strogi tajnosti je prodrla ta vest do ušes čuvarjev zlatega zaklada. Rešili ter skrili so zlato v nedostopne votline v pogorju Andov. Le prav neznanega dela zlata so se še polastili Španci. Vsaka sled za pravim zakladom je zbrisana. Vse, kar je znane o zlatu Inkov, so le drobtine izprisluskovanja razgovorov domačinov ob ognjih po taborih.

Zgodovinsko dokazana je uloga voditelja Inkov Manca, ki je postal naslednik umorjenega cesarja. Zbral je zadnje zveste in se umaknil z njimi v kraje današnje pokrajine Villoabamba, kjer so še danes neraziskane gore, ki so pokrite z večnim snegom in je tam vse polno podzemeljskih votlin. Najbrž je ta Manco odnesel seboj zlati zaklad. V domišljiji zlata željnih Evropejcev je igral zaklad Inkov vedno važno ulogo. Neštetokrat so ga iskali. Denarja potrebne države v Andih so mu vedno posvečevale vso pozornost. V zadnjem času so se začeli zanimati zanj tudi znanstveni krogi, ker bi bilo najdenje tega zaklada tudi ključ do kulture starih Inkov.

Leta 1911 je našlo peruansko vseučilišče vladno prestolico kralja Manca, a od njega skritega zaklada ni do danes nobenega sledu.

*

Špekulacija s starostjo.

Pred nekaj meseci se je odpeljal najstarejši človek na celem svetu Turčin Zoro Agha v Ameriko v Newyork, da bi še tukaj častili ter občudovali njegovo starost celih 156 let. In baš v Newyorku ga je povozil avtomobil.

Zoro Agha je bil po svojem poklicu prtljažni nosač v Carigradu. Ta poklic izvršuje, če mu hočemo verjeti, skoro poldrugo stoletje. Zoro Agha trdi z vso gotovostjo, da tlači zemljo celih 156 let. Je celo v posesti rojstnega dokumenta, ki potrjuje visoke starostne podatke.

Učenjaki so doslej potrdili na podlagi temeljitih preiskav in so dokazali samo en slučaj, ko je človek znatno preživel eno stoletje; dotičnik je umrl v starosti 111 let. Angleški raziskovalec dr. T. E. Young je raziskal začetke tega stoletja skoraj en milijon slučajev stoletnih ljudi in dokazal, da je bilo med temi le 30 oseb, o katerih se je dalo dokazati, da so živele več nego sto let. Posebno Amerika se trudi, da bi si pridobila tudi na polju izredne starosti čim več rekordov in med milijoni in še več smrtnih slučajih na leto trdi več sto mrtvaških listov o starosti nad sto let, nekaj celo o dočakanih 120 letih. Natančnejše preiskave ameriška izredna starost ne prenese. Najstarejši Amerikanec Jamez Shelly iz Kentuky bi naj bil doživel 136 let in so ga kot takega tudi razkazovali radovednežem. Po njegovi smrti so še le sigurno dokazali da je živel le sto let.

Pravkar povedano pa nič ne spremeni žalostne usode Zoro Aghe. Ali živi 156 let, ali le 120 ali celo le 100 let, to

ne spremeni prav nič njegove uloge. Prtljažni nosač Zoro Agha ni začetnik. Spada k uglednim članom svojega poklica, po letih se je povspel celo do predstojnika ter voditelja; ni se mogel pritoževati, on je že nekaj dosegel v svojem krogu; takorekoč bi bil celo lahko zadovoljen, ako bi ne bilo te presnete starosti tega zla, ki postaja z vsakim dnevom nadležnejše in to še posebno pri nosaču. Lepega dne pa, znaj Bog kateri slučaj je pomagal, se izkaže visoka starost, katero je Agha dosegel s težavo, ne nekaj ovirajočega, ampak izrecno dobičkanosnega. Nekje izven organizacije nosačev so zvedeli o tem Metuzalemu in vsak tujec in časnikar sta se začela zanimati za Zoro Agho, prejemal je napitnino, ker je bil toliko star. Začeli so ga izpraševati, časopisje je prineslo njegovo sliko in komaj da se je Agha iz družbe prtljažnih nosačev prav zavedel, že ga je proglasil svet za najstarejšega človeka. Mu ni štetil za zlo, ako si je sam radovednežem na ljubo primaknil par desetletij k resnični starosti. Gotovo niso vodili v Turčiji pred več nego sto leti rojstnih knjig in to še posebno med postrežki z vso natančnostjo in tudi sam Agha se vsega dobro ne spominja in končno, zakaj bi si sam kvaril »kšeft«, če so že tujci in drugi ljudje izračunali čisto natanko, da je baš on na celem ljubem svetu najstarejši človek! Ne, njemu samemu ne moremo prav ničesar očitati, tudi če ni istinita njegova starost dolgih 156 let. Koliko ljudi se dela iz dobičkaželjnosti mlajše nego so v resnici. Zakaj bi se ne smel proglasiti ubogi turški postrežek za starejšega nego je. No, in sedaj v Ameriki. Kakor znano, Zedinjene države ne morejo živeti, ako ne uprežejo vsake evropske znamenitosti pred svoj reklamni voz. Na to dejstvo je moral verjeti tudi Zoro Agha v dvojnem ter usodepolnem smislu: Amerikanski reklamni voz, v katerega je bil uprežen, ga je povozil.

Ubogi Zoro Agha . . .! Sedaj leži v bolnici, katere najbrž ne bo zapustil živ. Prelomi kosti in notranje poškodbe ne celijo rade, če tudi ni človek star 156 let, ampak še le 100 let in nekaj čez. Če bi ga bili lepo pustili v Carigradu, bi se mu ne bilo to zgodilo in bi še bil postal bolj star. Mogoče bi bil po 10 letih slavil svoj dvestoti rojstni dan.

Mogoče ni zgodba z njegovo usodo resnična? Možno je, da ni bil avtomobil, ampak le ameriški reklamni voz, katerega je vodil spreten Amerikanec, da bo v prihodnjih dneh preklical vest o ponesrečenju najstarejšega moža? Upajmo! Ako nam že izvabi Amerika vse znamenitosti, potem naj imajo vsaj te izrednosti nekaj od tega. Torej tudi Zoro Agha, prtljažni nosač iz Carigrada, ki je razumel, da je dosegel tako hitro starost 156 let!

*

O draguljih ruskega carja.

Po odredbi očeta ruskega boljše vizma Lenina bi se smeli prodati dragoceni kamni, ki so bili last carske kro-

ne ter posameznih carjev, le skupno. Vrednost vseh draguljev je tako velika, da je prodaja po Leninovem ukaz naravnost izključena. Cela zbirka obsega 406 komadov. Teža samo briljantov znaša 35.000 karatov, teža drugih dragocenih kamnov pa 14.000 karatov.

Zaklada bivše ruske krone ne smemo zamenjati z zasebno zbirko carjev, ki predstavlja tudi neizmerno vrednost. Pri izbruhu svetovne vojne so spravili carsko zakladnico, ki je bila v zimski palači v Petrogradu, v Moskvo, ker so se ball izkrcanja nemških čet in bombardiranja od strani nemške vojne mornarice. Samo dragulje carske krone so zložili v osem zabojev, katere so spravili v podzemski obok v moskovskem Kremlju. Pri izbruhu revolucije niso znali dolgo časa, kje da se nahajajo dragocenosti. Slučajno je bila odkrita dragocena zbirka od vojske rdeče armade. Po najdbi je še ostala nekaj časa v Kremlju, a leta 1920 so jo prenesli v shranišča državne banke. Od teh je bilo prodanih pred nekaj leti le nekaj draguljev za 100 milijonov dolarjev, kar je dalo povod govoricam, da bodo sovjeti razmetali lahkomišlno ta neizmerni zaklad.

Najbolj znamenite posebnosti tega zaklada so dijamanti, v vseh velikostih ter barvah — beli kamni, plavkasti, zelenkasti, temni, rumeni, roza, svetlo modri kakor najbolj čista voda. So med njimi zastopani vsi mogoči načini brušenja. Carska krona sama tehta 3000 kar. briljantov. V seznamu draguljev je opisan roza briljant s svetlo rdečim bleskom, katerega je kupil car Pavel za 100.000 rubljev. Ta dragocena nost diči krono z obeski iz briljantov.

Skoro ravno tako lepi kakor dijamanti so tudi smaragdi. Kronska carski zaklad poseda 3500 karatov smaragdov. V zbirki smaragdov so kamni, ki tehtajo 174 karatov in so jih vzeli po odkritju Amerike iz tamošnjih templjev.

Kot tretja znamenitost carske kronske zbirke so safiri, ki so zastopani s 1700 karati. To so kamni iz Himalaja pogorja, iz Kašmirja in Siama v Indiji in temno modri kamni iz Cejlona. Posamezni safiri so v velikosti od 24 do 160 karatov.

Ruski carski dvor pa je bil po vsej pravici tudi ponosen na zbirko biserov. Resnično ni najti na celem svetu tako dragocene zbirke biserov, kakor so jo posedali ruski carji. So posamezni biseri od neprecenljive vrednosti, med drugimi roza biseri s 77 karati, več biserov pa po 38 do 50 karatov.

V zbirki je dobiti manj dragocene žlahtne kamne kakor: roza topase iz Brazillije, temno zelene aleksandrite iz Cejlona in druge. Veliko je svetlo zelenih hrizolitov, katere so prvič odkrili na otokih Rdečega morja križarji. Velik hrizolit carske zbirke velja za največjega te vrste na celem svetu. Nekaj bajno lepega je zbirka: ametistov, ahatov ter almandinov.

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.